

Werkt u veilig met straling?

Uitkomsten van inspecties bij tandartsen

Als tandheelkundige praktijk in Nederland hoort u aan een aantal verplichtingen te voldoen als u een röntgentoestel wilt gebruiken. Daar hoort een door de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) verleende registratie of vergunning bij. In 2020 werden 500 praktijken geïnspecteerd via een digitale vragenlijst. In deze factsheet leest u de uitkomsten en aanbevelingen van onze inspecties bij tandheelkundige praktijken.

Regelgeving voor tandheelkundige praktijken

Aan het werken met röntgentoestellen zijn risico's voor mens en milieu verbonden. Omdat u werkt met ioniserende straling is het belangrijk dat dit veilig en deskundig gebeurt. Tandheelkundige praktijken in Nederland die werken met een röntgentoestel zijn sinds 2018 door aangepaste regelgeving verplicht om een registratie of vergunning aan te vragen bij de ANVS. Voor 2018 hoefden de meeste tandheelkundige praktijken alleen een melding hiervan te doen. Uiterlijk in februari 2020 moesten tandheelkundige praktijken dit omzetten in een registratie of vergunning. Veel tandheelkundige praktijken hebben deze melding tijdig omgezet. Tandheelkundige praktijken met röntgentoestellen die dit niet tijdig deden zijn intussen in overtreding. In het ergste geval lopen deze praktijken het risico dat de handelingen met ioniserende straling (tijdelijk) moeten worden gestaakt.

Check onze belangrijkste aanbevelingen uit de inspecties

- ✓ Is er een registratie of vergunning aanwezig?
- ✓ Wordt bij het werken met röntgentoestellen aantoonbaar een stralingsbeschermingsdeskundige (SBD) en een toezichhoudend medewerker stralingsbescherming (TMS) betrokken en zijn deze bevoegd en bekwaam?
- ✓ Zijn de taken van de TMS schriftelijk vastgelegd?
- ✓ Wordt het röntgentoestel jaarlijks op juiste werking gecontroleerd door een deskundig bedrijf?

Drie inspectiethema's:

1. **Autorisatie:** is er een registratie of vergunning aanwezig?
2. **Deskundigheid:** wordt bij het werken met röntgentoestellen aantoonbaar een SBD en een TMS betrokken en zijn deze bevoegd en bekwaam?
3. **Veiligheid:** wordt het röntgentoestel jaarlijks gecontroleerd?

De volgende punten uit de drie thema's hebben de meeste aandacht nodig:

Thema 1. Autorisatie

Waar moet u aan voldoen?

Regelen van een registratie of vergunning

Een tekortkoming die veel geconstateerd is tijdens de inspecties is dat er wordt gewerkt met röntgentoestellen zonder de benodigde autorisatie. In 30% van de geïnspecteerde praktijken was er geen registratie of vergunning. Als er geen registratie of vergunning is aangevraagd dan is de praktijk in overtreding.

Hoe doet u dit?

U vraagt een registratie of vergunning aan via het ANVS-loket. Ga naar www.anvs.nl. Vanaf hier kunt u direct naar het ANVS-loket. De factsheet [Registratie en vergunning van toestellen voor tandartsen](#) legt verder uit hoe u de juiste autorisatie regelt.

Thema 2. Deskundigheid

Waar moet u aan voldoen en hoe doet u dat?

De meest geconstateerde tekortkomingen, namelijk in 35% van de geïnspecteerde praktijken, gaan over het op orde hebben van de deskundigheid. We vermelden de twee zaken die in ieder geval nodig zijn:

- *Advies van een stralingsbeschermingsdeskundige (SBD) is verplicht.*
Om te mogen werken met ioniserende straling is het vereist dat u vooraf een risicoanalyse laat opstellen door een SBD van het gebruik van uw röntgentoestel(len). Indien nodig moet u beschermingsmaatregelen treffen. De meeste praktijken huren voor advies een SBD in bij een extern bureau.
- *Vastleggen taken toezichthoudend medewerker stralingsbescherming (TMS)*
In de opleiding tot tandarts zit de module TMS. De aangewezen TMS moet toezicht houden op de handelingen met ioniserende straling. De taken die daarbij horen moet u schriftelijk vastleggen.

Inspecties door ANVS

Doelstellingen:

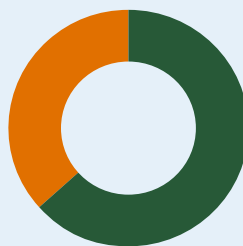
- Inzicht krijgen in de naleving van de geldende wet- en regelgeving.
- Waar nodig stimuleren om te voldoen aan de gewijzigde regelgeving.

Uitgevoerde inspecties:

500
digitale inspecties
door het toesturen van een verplichte vragenlijst.

Uitkomsten:

318
praktijken op orde

182
waarschuwingen

Thema 3. Veiligheid

Waar moet u aan voldoen?

Voldoen aan veiligheidseisen toestel

U bent verplicht een röntgentoestel jaarlijks te laten controleren door de leverancier op juiste werking. Daarnaast moet u zorgen voor vergrendeling van de ruimte en het röntgentoestel wanneer deze niet in gebruik is. Zo voorkomt u dat het röntgentoestel door onbevoegden aangezet kan worden.

Belangrijkste bevindingen

De welwillendheid en bereidheid onder tandheelkundige praktijken om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen voor het gebruik van röntgentoestellen is groot. Een tandheelkundige praktijk is zelf verantwoordelijk voor het op de hoogte zijn van de regelgeving. Tijdens de inspecties bleek dat tandheelkundige praktijken vaak niet wisten wat ze wettelijk precies geregeld moeten hebben en hoe. Dit kan mogelijk gevolgen hebben voor de stralingsbescherming van de tandheelkundige, de medewerkers van de praktijk en de omgeving. Vandaar dat we in deze factsheet uitgebreid aandacht hebben besteed aan de uitkomsten van onze inspecties en de lessen die tandheelkundige praktijken hieruit kunnen trekken.

Interventies direct na inspectie

Tandheelkundige praktijken die op het moment van inspectie nog werkten met de melding volgens de oude regelgeving hebben van de ANVS tot 15 april 2021 de tijd gekregen om alsnog een registratie of vergunning aan te vragen. Bij tandheelkundige praktijken die na 15 april 2021 nog geen geldige registratie of vergunning hebben, wordt handhavend opgetreden conform de Toezicht- en interventiestrategie van de ANVS.

Afhankelijk van de zwaarte van de overtredingen die werden geconstateerd is de interventie bepaald. Bij 182 tandheelkundige praktijken werd een interventie uitgevoerd door het afgeven van een waarschuwing. De overige 318 praktijken waren niet in overtreding.

Wat doet de ANVS?

Met de invoering van de aangepaste regelgeving voor stralingsbescherming in 2018 en de inspecties door de ANVS in 2020 zijn tandheelkundige praktijken door de ANVS geïnformeerd over de wettelijke verplichtingen om veilig te werken met ioniserende straling. In november 2020 is dit nogmaals gedaan, om zoveel mogelijk praktijken in de gelegenheid te stellen de nieuwe wet- en regelgeving in hun praktijk door te voeren. Bij de praktijken die een waarschuwing van de ANVS hebben gekregen, zal een herinspectie uitgevoerd worden.

De ANVS blijft tandheelkundige praktijken, via branche-organisaties, actief informeren over het voldoen aan wet- en regelgeving om veilig te werken met ioniserende straling. Ook op onze website is informatie gericht op tandheelkundige praktijken te vinden.

